

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ
(พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕)

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

สำนักนายกรัฐมนตรี

คำนำ

ความมั่นคงของชาติเป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้ประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าและคนในสังคมอยู่ดีมีสุข ตลอดจนมีภูมิคุ้มกันพร้อมที่จะเผชิญและสามารถบริหารจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๒ เห็นชอบนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติเสนอ เพื่อเป็นแผนหลักของชาติที่เป็นกรอบทิศทางทางการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ได้ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ ในการรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ในแต่ละประเด็นความมั่นคง รวมถึงได้มีการประเมินและวิเคราะห์แนวโน้มบริบทความมั่นคงทั้งปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ การศึกษายุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบาย/ยุทธศาสตร์ของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ

ในการนี้ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) จัดเป็นแผนระดับที่ ๒ ตามนัยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่องแนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี รองรับยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งจัดเป็นแผนระดับที่ ๑ สำหรับการขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้กำหนดยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง หรือกำหนดแผนงานหรือโครงการที่เกี่ยวกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ หรือกำหนดแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อสนับสนุนและประสานการบูรณาการการดำเนินงานให้เกิดความเชื่อมโยงและสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ในอันที่จะสนองตอบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ โดยมีสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการติดตามผลการดำเนินงาน

ความสำเร็จของนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) จำเป็นต้องได้รับการผนึกกำลังทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วม ประสาน และบูรณาการการดำเนินงานให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม เพื่อที่จะส่งผลให้ประเทศชาติมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สืบไป

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

สำนักนายกรัฐมนตรี

สารบัญ

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕)

	หน้า
ส่วนที่ ๑ : บทนำ	๑ - ๒
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒ กระบวนการจัดทำ	๒
ส่วนที่ ๒ : สถานการณ์และบริบทความมั่นคง (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕)	๓ - ๙
ส่วนที่ ๓ : นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ	๑๐ - ๓๑
๓.๑ กรอบแนวคิด	๑๐
๓.๒ นิยามศัพท์	๑๑
๓.๓ ผลประโยชน์แห่งชาติ	๑๒
๓.๔ วัตถุประสงค์แห่งชาติ	๑๒
๓.๕ วิสัยทัศน์	๑๓
๓.๖ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	๑๓
๓.๗ แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ	๑๕
๓.๗.๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์	๑๕
๓.๗.๒ การข่าวกรองและการประเมินสถานการณ์ด้านความมั่นคง	๑๖
๓.๗.๓ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ	๑๗
ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	
๓.๗.๔ การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ	๑๗
๓.๗.๕ การพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ	๑๘
๓.๗.๖ การสร้างความสามัคคีปรองดอง	๑๙
๓.๗.๗ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	๒๐
๓.๗.๘ การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง	๒๒
๓.๗.๙ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์	๒๓
๓.๗.๑๐ การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	๒๓
๓.๗.๑๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยทุจริต	๒๔
๓.๗.๑๒ การรักษาความมั่นคงพื้นที่ชายแดน	๒๔

	หน้า
๓.๗.๑๓ การรักษาความมั่นคงทางทะเล	๒๕
๓.๗.๑๔ การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำ	๒๖
๓.๗.๑๕ การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ	๒๗
๓.๗.๑๖ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ	๒๘
๓.๗.๑๗ การรักษาความมั่นคงทางพลังงาน	๒๙
๓.๗.๑๘ การรักษาความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ	๒๙
๓.๗.๑๙ การรักษาความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๓๐
ส่วนที่ ๔ : การขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ	๓๒ - ๓๕
๔.๑ ภาพรวมของการขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕)	๓๒
๔.๒ แนวทางการแบ่งมอบหน่วยงานรับผิดชอบ	๓๒
๔.๓ หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง	๓๔
๔.๔ การกำหนดแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ (Flagship Project)	๓๕
๔.๕ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	๓๕

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕)

ส่วนที่ ๑ : บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

ด้วย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๒ บัญญัติให้รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิ และผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วยกอบปรักกับพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๓ บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติขึ้นตามข้อเสนอแนะของสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติจึงจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

การจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ เป็นไปตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่บัญญัติให้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ต้องมีสาระที่ครอบคลุมถึงนโยบายภายในประเทศ นโยบายต่างประเทศ และนโยบายการทหารกับการเศรษฐกิจและอื่น ๆ อันเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติให้สอดคล้องต้องกัน เพื่อให้กิจการของหน่วยงานของรัฐสามารถประสานกันได้ อย่างใกล้ชิดเป็นผลดีต่อความมั่นคงแห่งชาติ และอย่างน้อยต้องกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินการในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติในเรื่อง ๑) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๒) การปกป้องและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ ๓) การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและศักยภาพการป้องกันประเทศ และ ๔) การรักษาความมั่นคงภายในประเทศและระหว่างประเทศ อีกทั้งการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ เป็นไปตาม มาตรา ๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่บัญญัติให้การกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีก่อนที่จะเข้ารับบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนอื่นใด รวมตลอดทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

ทั้งนี้ เมื่อมีพระบรมราชโองการประกาศให้ใช้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติแล้ว ให้คณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบหรือแนวทางหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน แผนนิติบัญญัติ การกำหนดยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ แผนบริหารวิกฤตการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ หรือกำหนดแผนงานหรือโครงการที่เกี่ยวกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ หรือการปฏิบัติอื่นใดให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติต่อไป

๑.๒ กระบวนการการจัดทำ

พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๒๑ (๒) บัญญัติให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติจัดทำ (ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติตามเป้าหมายและแนวทางที่สภาความมั่นคงแห่งชาติกำหนดเพื่อเสนอต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติ และมาตรา ๑๓ วรรคสอง บัญญัติให้ในการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ให้สภาความมั่นคงแห่งชาติจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและของประชาชนด้วย ซึ่งได้มีการดำเนินการดังกล่าวด้วยแล้ว

ต่อมาสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติได้เสนอ (ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่องแนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี จากนั้นได้เสนอ (ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

รวมทั้ง ได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่บัญญัติให้การประกาศใช้และการแก้ไขปรับปรุงนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ให้ทำเป็นประกาศพระบรมราชโองการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ส่วนที่ ๒ : สถานการณ์และบริบทความมั่นคง (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕)

๒.๑ ความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงในระดับโลก

๒.๑.๑ การเมืองระหว่างประเทศ การเมืองโลกมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่หลายขั้วอำนาจ โดยสหรัฐอเมริกาต้องเผชิญกับการท้าทายจากรัสเซียและจีน ขณะที่การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และอินเดีย ในกรอบ Quadrilateral Security Dialogue (QUAD) จะช่วยสนับสนุนการมีบทบาทนำด้านความมั่นคงของสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคเอเชีย นอกจากนี้ การเพิ่มบทบาทของขั้วอำนาจใหม่ทางเศรษฐกิจโลก คือ กลุ่ม BRICS ประกอบด้วย บราซิล รัสเซีย อินเดีย จีน และแอฟริกาใต้ ซึ่งกำลังมีบทบาทในเวทีระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้นและมีท่าทีต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดกรอบกติกาของโลก โดยมีความเคลื่อนไหวที่สำคัญในด้านเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศซึ่งเป็นการท้าทายและสร้างดุลอำนาจใหม่ และมีแนวโน้มส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระเบียบโลก ทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจ สภาพการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ประเทศไทยต้องดำเนินนโยบายด้วยความอ่อนตัวในการกำหนดท่าทีเพื่อรักษาดุลยภาพทางความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ นอกจากนี้ ปัจจัยความมั่นคงด้านพลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และภัยธรรมชาติ ถือเป็นปัญหาสำคัญของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสวงหาแหล่งพลังงานใหม่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างประเทศ ในขณะที่ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม อาทิ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศซึ่งส่งผลโดยตรงต่อภัยธรรมชาติที่มีระดับความรุนแรงมากขึ้น ทำให้จำเป็นต้องมีความร่วมมือในระดับนานาชาติเพื่อเผชิญกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้น รวมถึงจะนำมาสู่การกำหนดกรอบกติกาใหม่ที่มหาอำนาจอาจเข้ามาแทรกแซงประเทศอื่น ๆ และใช้เป็นมาตรการกีดกันทางการค้า

๒.๑.๒ การครอบครองอาวุธนิวเคลียร์และอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง การขยายอิทธิพลและการพัฒนาขีดความสามารถของอาวุธนิวเคลียร์และอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงเป็นปัจจัยนำไปสู่ความตึงเครียดและความหวาดระแวงระหว่างกัน ส่งผลให้ปัญหาการครอบครองอาวุธนิวเคลียร์และอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง การลักลอบขนถ่ายวัสดุ/อุปกรณ์ที่สามารถนำไปผลิตเป็นอาวุธ รวมถึงการนำเทคโนโลยีการผลิตและการวิจัยเพื่อพัฒนาอาวุธดังกล่าวเบี่ยงเบนไปใช้โดยกลุ่มผู้ก่อการร้าย ทำให้เป็นข้อห่วงกังวลและเป็นประเด็นปัญหาที่ประชาคมระหว่างประเทศต้องร่วมมือกันดำเนินการป้องกันและแก้ไข โดยทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency: IAEA) มีความพยายามผลักดันให้ประชาคมระหว่างประเทศ ดำเนินการ ดังนี้ ๑) สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของประเด็นความมั่นคงทางนิวเคลียร์ในระดับรัฐบาล ๒) มุ่งเน้นให้ประเทศต่าง ๆ มีการจัดทำแผนปฏิบัติการรองรับภัยด้านนิวเคลียร์และรังสี ๓) ผลักดันให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสานงานกันระหว่างหน่วยงาน โดยเฉพาะประเทศที่มีชายแดนติดกัน และ ๔) สนับสนุนให้เกิดการฝึกซ้อมการตรวจจับการลักลอบขนถ่ายวัสดุนิวเคลียร์และรังสี

๒.๒ ความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงในระดับภูมิภาค

๒.๒.๑ การขยายอิทธิพลและบทบาทของประเทศมหาอำนาจต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีการปรับเปลี่ยนนโยบายที่แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของการแข่งขันและการขยายอิทธิพลของชาติมหาอำนาจ

ทั้งในรูปแบบของการใช้พลังอำนาจทางทหารและทางเศรษฐกิจเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ของตน โดยเฉพาะการแข่งขันระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน ที่ต้องการแสวงหาพันธมิตรในภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งประเทศเล็กและประเทศมหาอำนาจระดับกลาง โดยสหรัฐอเมริกาคาดำเนินยุทธศาสตร์ Indo – Pacific ในขณะที่จีนจะดำเนินยุทธศาสตร์ Belt and Road Initiative (BRI) ซึ่งมีเป้าหมายเชื่อมโยงเศรษฐกิจ ทั้งการค้า การลงทุน และโครงสร้างพื้นฐานระหว่างภูมิภาคเอเชีย แอฟริกา และยุโรป อาจเป็นผลให้จีนพยายามขยายอิทธิพลทางการเมืองและการทูตต่อกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว และมีแนวโน้มนำไปสู่ความขัดแย้งในภูมิภาคได้ อย่างไรก็ตาม ทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างมหาอำนาจที่อยู่ในรูปแบบการสกัดกั้น-พัวพัน การปิดล้อม และการปฏิสัมพันธ์ จะส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ทั้งระดับกลางและระดับเล็กจำเป็นต้องดำเนินความสัมพันธ์กับมหาอำนาจต่าง ๆ อย่างสมดุล อนึ่ง ไทยสามารถใช้ข้อได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ในการเชื่อมโยงนโยบายเศรษฐกิจของประเทศกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค โดยเฉพาะโครงการระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ที่สามารถเชื่อมโยงกับ BRI ของจีน และการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย – มาเลเซีย – ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle: IMT – GT)

๒.๒.๒ การขยายตัวของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในระดับภูมิภาค พัฒนาการของกลุ่มประเทศอาเซียนจะมีความเชื่อมโยงและรวมตัวกันมากขึ้นภายใต้ “ประชาคมอาเซียน ทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคม” ตามวิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างพัฒนาการทางการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก รวมทั้งเพิ่มโอกาสการติดต่อเชื่อมโยงผ่านเส้นทางคมนาคมในภูมิภาค อย่างไรก็ตาม การเป็นประชาคมเป็นความท้าทาย โดยเฉพาะการที่ประเทศสมาชิกยังมีลักษณะการปกครองและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน การสร้างความเป็นประชาคมและการเปิดกว้างของการติดต่อระหว่างกันอย่างเสรีทำให้มีความเสี่ยงที่จะเกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการย้ายถิ่นฐานของประชากรในภูมิภาค การขยายตัวของอาชญากรรมข้ามชาติ เศรษฐกิจนอกระบบ ยาเสพติด และการค้ามนุษย์ นอกจากนี้อาเซียนจะยังคงประสบความท้าทายจากการรักษาคุณภาพด้านความมั่นคงระหว่างอาเซียนกับมหาอำนาจ รวมถึงประเด็นปัญหาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนต่อประเด็นข้อพิพาททะเลจีนใต้

อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนจะยังมีความเป็นเอกภาพ รวมถึงอาเซียนไม่มีความขัดแย้งภายในและไม่มีแนวโน้มที่จะเกิดความแตกแยกภายในอาเซียนโดยรวม เนื่องจากการที่อาเซียนอยู่ระหว่างการพัฒนาเป็นประชาคมที่สมบูรณ์จะเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้อาเซียนมุ่งกระชับความร่วมมือระหว่างกันมากขึ้น

๒.๒.๓ ความขัดแย้งทางดินแดนและการใช้กำลังทางการทหาร ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านมีแนวโน้มที่ดี ชายแดนมีความสงบ โดยเฉพาะการใช้กำลังทางการทหารในพื้นที่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ไม่มีแนวโน้มของเหตุการณ์การใช้กำลัง อย่างไรก็ตาม ไทยกับเพื่อนบ้านยังคงประสบปัญหาความไม่เข้าใจและความหวาดระแวงที่อาจทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกัน แต่สามารถจำกัดขอบเขตและระดับความรุนแรงให้อยู่เฉพาะในพื้นที่ อันเป็นผลมาจากการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ใกล้ชิดกัน

ในทุกกระดับและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการทูตเชิงป้องกัน รวมถึงทิศทางความร่วมมือของประเทศในภูมิภาค และประชาคมอาเซียน อนึ่ง เมื่อพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ข้อพิพาทในภูมิภาค สถานการณ์ภายในของประเทศเพื่อนบ้าน และบทบาทของประเทศมหาอำนาจที่เกี่ยวข้องกับภูมิภาค รวมถึงการที่ประเทศไทยมีชายแดน ทั้งทางบกและทางทะเลติดกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ โดยยังมีปัญหาความไม่ชัดเจนของเส้นเขตแดนและอาณาเขตทางทะเลระหว่างกัน ตลอดจนมีสิ่งบ่งชี้ถึงการเพิ่มงบประมาณทางทหารของประเทศในภูมิภาค จึงยังคงมีความเสี่ยงที่จะนำไปสู่การใช้กำลังทหารต่อกันหากเกิดความขัดแย้งรุนแรงและไม่มีการบริหารจัดการปัญหาร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒.๔ ความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทะเล ผลประโยชน์ทางทะเลของประเทศไทยมีมูลค่าสูง เนื่องจากปัจจัยในเชิงภูมิรัฐศาสตร์ที่ประเทศไทยเป็นจุดยุทธศาสตร์เส้นทางการเดินเรือที่สำคัญในภูมิภาคและเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ส่งผลให้มหาอำนาจต่าง ๆ มุ่งที่จะรักษาและแผ่ขยายอิทธิพลของตนเองในพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้ ภัยคุกคามต่อความมั่นคงทางทะเลของภูมิภาคที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาการอ้างสิทธิทับซ้อนทางทะเล การแย่งชิงผลประโยชน์ในพื้นที่ทางทะเล ความไม่แน่นอนของสถานการณ์ความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ การก่อการร้ายทางทะเล การทำลายสิ่งแวดล้อมโดยมนุษย์ กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายทางทะเล ปัญหาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับทะเล การลักลอบขนส่งสิ่งผิดกฎหมายทางทะเล โดยเฉพาะสินค้าและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ได้สองทางที่มีความเสี่ยงจะนำไปใช้ในการผลิตอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ยาเสพติด และอาวุธสงคราม การลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย การกระทำอันเป็นโจรสลัด และภัยพิบัติและภัยจากธรรมชาติ อันอาจส่งผลให้มีความเสี่ยงต่อการสร้างคุณภาพในการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

สถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลของไทยในภาพรวมยังคงปกติ เหมาะสำหรับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวและการค้าระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ไทยยังคงประสบปัญหาการถูกรุกล้ำน่านน้ำเนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลของไทย รวมถึงอาจได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลที่เกิดขึ้นในภูมิภาคเช่นเดียวกัน

๒.๓ ความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงภายในประเทศ

๒.๓.๑ ความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันพระมหากษัตริย์จะยังคงมีบทบาทและเป็นสถาบันหลักของสังคมไทยต่อไป อย่างไรก็ตาม ยังคงปรากฏความเคลื่อนไหวของกลุ่มบุคคลทั้งจากภายในประเทศและจากต่างประเทศที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสถาบันฯ ทั้งที่มีลักษณะการเชื่อมโยงสถาบันฯ นำมาแสวงหาผลประโยชน์ทางการเมือง ตลอดจนมีการกล่าวอ้างความเท็จเพื่อบิดเบือนและสร้างความเข้าใจที่ผิดอันเป็นการบ่อนทำลายต่อสถาบันฯ ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวเป็นประเด็นที่มีความอ่อนไหว นำมาซึ่งความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม ประกอบกับความผูกพันเชื่อมโยงของประชาชนบางส่วน โดยเฉพาะในหมู่เยาวชนรุ่นใหม่ที่มีต่อสถาบันฯ มีน้อยลงเนื่องจากขาดความเข้าใจและความตระหนักรู้อย่างถูกต้องแท้จริงถึงความสำคัญของสถาบันฯ ในฐานะที่เป็นศูนย์รวมจิตใจและจุดยึดเหนี่ยวของสังคมไทย

๒.๓.๒ **ความขัดแย้งของคนภายในประเทศ** พัฒนาการทางการเมืองของไทยที่ผ่านมามีทิศทางที่นำสังคมไทยวิวัฒน์ไปสู่วัฒนธรรมการเมืองที่ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมตัดสินใจในนโยบายของรัฐมากขึ้น โดยเฉพาะการกระจายความมั่งคั่งและอำนาจจัดการทรัพยากรสำคัญ โดยประชาชนแสดงออกด้วยการใช้สิทธิทางการเมืองและเสรีภาพพลเมืองในการเลือกตั้ง และการปกป้องสิทธิของตนหรือสิทธิของชุมชนท้องถิ่น ในขณะที่สังคมไทยกำลังอยู่ในกระบวนการการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยที่ยังคงมีปัญหาเชิงโครงสร้างจากความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สังคม การเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาการทุจริต การไม่ได้รับความยุติธรรม การบริหารภาครัฐที่ไม่มีประสิทธิภาพ รวมถึงโลกทัศน์ที่แตกต่างกันของกลุ่มคนในสังคม เป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดความแตกแยกทางความคิดระหว่างคนกลุ่มต่าง ๆ ในห้วงที่ผ่านมาการเคลื่อนไหวทางการเมืองถูกขับเคลื่อนด้วยเป้าหมายสุดโต่งทางการเมือง ส่งผลให้สภาวะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมืองที่มีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น และโดยที่ความอดทนอดกลั้นของคนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมมีแนวโน้มลดต่ำลง ทำให้สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองยังคงเป็นจุดเปราะบางในการรักษาเอกภาพของคนในชาติ และการสร้างภูมิคุ้มกันของสังคมไทย อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงทางการเมืองในระยะต่อไป ยังไม่มีแนวโน้มขยายตัวรุนแรงจนกลายเป็นภัยคุกคามและขยายผลเป็นความขัดแย้งทางการเมืองเหมือนห้วงที่ผ่านมา เนื่องจากประชาชนยังต้องการความสงบสุข อนึ่ง การแก้ไขสาเหตุรากเหง้าของปัญหา อาทิ การลดความเหลื่อมล้ำ การสร้างความเสมอภาคต่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การรักษาพื้นที่สิทธิมนุษยชนแก่ทุกฝ่าย การแก้ไขปัญหาการทุจริต การเสริมสร้างประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วมของประชาชน จะเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ในสังคม

๒.๓.๓ **ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้** ปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้นมาเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน ละเอียดอ่อน และมีความเชื่อมโยงกันหลายมิติ อันมีปัจจัยหลักที่ถูกนำมาเป็นเงื่อนไขของปัญหา คือ ศาสนา วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และการไม่ได้รับความยุติธรรม โดยการต่อสู้ที่ใช้ความรุนแรงเป็นผลมาจากคนกลุ่มหนึ่งที่มีอุดมการณ์ต้องการแบ่งแยกดินแดน ได้นำเงื่อนไขอัตลักษณ์เฉพาะมาขยายผลในการใช้ความรุนแรง นอกจากนี้ได้ปรากฏเงื่อนไขที่ทำให้สถานการณ์ซับซ้อน ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ คือ ปัญหายาเสพติด ปัญหาย้ายแทรกซ้อน บทบาทของภาคประชาสังคม โดยเฉพาะเยาวชนที่เห็นต่างจากรัฐ และถูกดึงเข้ามามีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ของผู้เห็นต่างจากรัฐ การเข้ามามีบทบาทและแทรกแซงขององค์กรระหว่างประเทศ และปัญหาการลักลอบและขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย อนึ่ง สถานการณ์การก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีแนวโน้มคลี่คลายดีขึ้น อันเป็นผลมาจากการดำเนินนโยบายที่เน้นการเอาชนะจิตใจประชาชนและการเสริมสร้างการยอมรับสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างเป็นรูปธรรม

๒.๓.๔ **ความไม่เชื่อมั่นในการบริหารประเทศตามหลักนิติธรรม** ประเทศไทยยังคงมีปัญหาเชิงโครงสร้างที่ไม่เอื้อต่อการบริหารตามหลักนิติธรรม ความไม่เชื่อมั่นในการบริหารประเทศและวิกฤติศรัทธาของผู้นำ รวมถึงโครงสร้างทางการเมืองการบริหาร ซึ่งแม้จะมีการกระจายอำนาจมากขึ้นแต่ในภาพรวมยังคงมีลักษณะ

รวมศูนย์อำนาจที่ส่วนกลาง เป็นข้อจำกัดต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม ประกอบกับการทุจริตในภาครัฐขยายตัวออกไปทุกระดับ ส่งผลให้เกิดความไม่เชื่อมั่นของประชาชน ในขณะเดียวกันประชาชนบางส่วนยอมรับกระบวนการทุจริตเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน โดยผลของปัญหาดังกล่าวได้กัดกร่อนพื้นฐานทางคุณธรรมจริยธรรมของสังคม

๒.๓.๕ **ปัญหายาเสพติด** สถานการณ์ยาเสพติดของประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาสังคม ซึ่งจะดำรงอยู่ควบคู่ไปกับการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงที่สำคัญ นอกจากนี้ ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอื่น ๆ เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการขยายตัวขององค์กรอาชญากรรม ปัญหาการพัฒนาที่ขาดความสมดุล ปัญหาความยากจน ฯลฯ รวมทั้งประเทศไทยมีตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ที่ต้องเผชิญกับการนำเข้าและเป็นทางผ่านของยาเสพติด โดยมีพื้นที่ชายแดนภาคเหนือเป็นพื้นที่สำคัญ รองลงมา คือ พื้นที่ชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนี้ กลุ่มนักค้ายาเสพติดจากนอกภูมิภาคได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ และลำเลียงยาเสพติดจากหลายแหล่งผลิตทั้งในและนอกภูมิภาค ซึ่งการจับกุมกระทำได้ยากขึ้น เนื่องจากลักษณะเฉพาะตัวของการจัดองค์กร รูปแบบ และวิธีการค้ายาเสพติดที่ปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ

๒.๓.๖ **ความเสี่ยงภัยพิบัติทางธรรมชาติ** สภาพการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสภาวะโลกร้อนเกิดขึ้นพร้อมกับการเพิ่มจำนวนของประชากรโลก รวมถึงการพัฒนาประเทศที่เน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก นำไปสู่การใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยขาดความสมดุล ทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ จนนำไปสู่ภัยพิบัติทางธรรมชาติเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยมีพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัย วาตภัย ภาวะแห้งแล้ง น้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก ดินถล่ม สึนามิ การกัดเซาะชายฝั่งทะเล หลุมยุบ รวมถึงสถานการณ์แผ่นดินไหวที่เพิ่มมากขึ้น โดยภัยพิบัติทางธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อไทยในภาพรวมมากที่สุด ได้แก่ อุทกภัยและภัยแล้ง ซึ่งมีแนวโน้มจะเกิดขึ้นบ่อยครั้งและทวีความรุนแรงมากขึ้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถ ความรู้ ทักษะ ประสพการณ์ และการเตรียมความพร้อมในลักษณะที่สามารถบริหารจัดการวิกฤตการณ์และภัยพิบัติให้มีประสิทธิภาพตั้งแต่ขั้น การป้องกัน การแก้ไข และการฟื้นฟูสถานการณ์ผลกระทบจากวิกฤตการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติในระดับรุนแรงมากขึ้น ควบคู่กับการขยายความร่วมมือกับประชาคมโลกเพื่อจัดการกับภัยพิบัติดังกล่าว

๒.๔ ความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงข้ามพรมแดน

๒.๔.๑ **การเคลื่อนตัวของภัยคุกคามข้ามชาติ** ปัจจุบันภัยคุกคามข้ามชาติได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วตามสภาวะโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และความมั่นคงของชาติโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบจากการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ในด้านปัญหาการก่อการร้าย แรงขับเคลื่อนของการต่อสู้เชิงอุดมการณ์ยังคงมีอยู่อย่างเข้มแข็ง และขยายอุดมการณ์ความเชื่อไปสู่คนและกลุ่มบุคคลในพื้นที่ที่มีเงื่อนไขพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นผู้ก่อการร้ายในหลายรูปแบบ ทั้งรูปแบบชายเดี่ยว และหน่วยขนาดเล็ก

โดยเงื่อนไขที่เป็นปัจจัยผลักดันที่สำคัญ ได้แก่ ความคับแค้นอันเนื่องมาจากปัญหาการไม่ได้รับความเป็นธรรม ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง อัตลักษณ์ทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม และการแปรเปลี่ยนความเชื่อทางศาสนา ให้เป็นพลังผลักดัน นอกจากนี้ เครือข่ายกลุ่มก่อการร้ายในระดับโลกจะมีการรวมตัวอย่างหลวม ๆ กระจายอยู่ทั่วโลก และการก่อการร้ายในเขตเมืองมีแนวโน้มจะเกิดมากขึ้น

ขณะเดียวกันการเผยแพร่แนวคิดรุนแรงและการแสวงหาแนวร่วมรายใหม่ของกลุ่มก่อการร้ายสากล และกลุ่มหัวรุนแรงในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังคงดำรงอยู่ ทั้งการก่อการร้ายจากกลุ่มหัวรุนแรงในพื้นที่ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากต่างประเทศ และการแทรกซึมเข้ามาปฏิบัติภารกิจจากกลุ่มก่อการร้ายนอกภูมิภาค โดยอาศัยช่องว่าง ด้านมาตรการการรักษาความปลอดภัยและชายแดนที่เปราะบางของประเทศในภูมิภาค รวมถึงการเชื่อมโยงติดต่อ และการเผยแพร่ความคิดอุดมการณ์ของกลุ่มก่อการร้ายผ่านทางอินเทอร์เน็ตและสังคมออนไลน์ โดยที่เป้าหมายหลักของการก่อเหตุในภูมิภาคจะมุ่งที่พลเรือนเป็นหลัก รองลงมา ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐ ตำรวจ ทหาร กลุ่มแตกต่างศาสนา และอื่น ๆ ซึ่งรูปแบบการโจมตีจะมุ่งเน้นการโจมตีโครงสร้างพื้นฐาน และการโจมตีทางไซเบอร์ โดยใช้ระเบิดและอาวุธอื่น ๆ ทั้งนี้ แม้ว่าประเทศไทยจะไม่ใชเป้าหมายการโจมตีโดยตรงของกลุ่มก่อการร้าย แต่ยังคงมีความจำเป็นที่ต้องเฝ้าระวัง ความเสี่ยง โดยเฉพาะการใช้เป็นสถานที่พักพิงและอำนวยความสะดวกในการก่อการร้าย ทั้งในและนอกภูมิภาค และการก่อความรุนแรงในเมือง

สำหรับปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ อันประกอบด้วย การค้ายาเสพติด การค้ายมนุษย์ การค้าอาวุธ การฟอกเงิน การกระทำอันเป็นโจรสลัด อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ การปลอมแปลงหนังสือเดินทางข้ามชาติ ซึ่งไทยเป็นประเทศเป้าหมายสำคัญ รวมถึงอาชญากรรมไซเบอร์ โดยที่อาชญากรรมไซเบอร์มีแนวโน้มจะเป็นภัยคุกคามที่ทุกประเทศให้ความสำคัญในลำดับต้น ซึ่งมีความเป็นไปได้ที่การโจมตีทางไซเบอร์จะเป็นส่วนหนึ่งของการทำสงครามในอนาคต ตลอดจนมีแนวโน้มที่จะขยายตัวและควบคุมได้ยาก โดยมีการพัฒนารูปแบบและวิธีการที่ซับซ้อนจากการใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้การก่ออาชญากรรมข้ามชาติทำได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น มีการพัฒนาเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งและมีเจ้าหน้าที่รัฐเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังพบว่าความเชื่อมโยงระหว่างการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติมีแนวโน้มขยายตัวมากขึ้นและมีขีดความสามารถสูงขึ้น เนื่องจากการเปิดเสรีด้านการเดินทาง การขยายการท่องเที่ยว การแพร่ขยาย แนวความคิดหัวรุนแรงและการรวมกลุ่มบุคคลที่มีความคิดดังกล่าว ในขณะที่ประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายของประเทศสมาชิกยังมีความแตกต่างกัน และการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงเป็นไปอย่างล่าช้า

๒.๔.๒ การย้ายถิ่นฐานของประชากร การย้ายถิ่นฐานของประชากรจากประเทศเพื่อนบ้านเข้าสู่ประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นการย้ายถิ่นในลักษณะเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ส่งผลให้เกิดปัญหาการผลักดันและส่งกลับ ส่งผลให้มีผู้ย้ายถิ่นจำนวนมากยังตกค้างอยู่ในประเทศไทยและเกิดปัญหาการเมืองระหว่างประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มที่ขัดแย้งกับรัฐบาลของประเทศต้นทาง สาเหตุการย้ายถิ่นที่สำคัญ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการเมือง ได้แก่ สถานการณ์ภายในประเทศเพื่อนบ้าน และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชาชน

ในประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่แตกต่างกัน และความต้องการกำลังแรงงานต่างด้าวเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น ปัญหาสาธารณสุข ปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามกฎหมาย ปัญหาการศึกษา ปัญหาความขัดแย้งกับชุมชนชาวไทย ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองที่เชื่อมโยงกับการค้ามนุษย์และอาชญากรรมประเภทอื่น ตลอดจนปัญหาศักยภาพในการแข่งขันของประเทศไทยในระยะยาว นอกจากนี้ แนวโน้มการย้ายถิ่นที่ใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านมีเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ของไทยที่มีพรมแดนติดกับหลายประเทศ โดยปัญหาดังกล่าวมีความละเอียดอ่อนและส่งผลกระทบต่อหลายมิติ ทั้งความมั่นคงของมนุษย์ สิทธิมนุษยชน และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

๒.๔.๓ **บริบทการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ภัยคุกคามรูปแบบใหม่อื่น ๆ** ปัจจุบันภัยคุกคามความมั่นคงมีขอบเขตที่กว้างขวาง มีความเชื่อมโยง ซับซ้อน และส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงมากขึ้น ภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ประกอบด้วยภัยที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงที่เชื่อมโยงกับบริบทโลกในมิติต่าง ๆ ทั้งมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมถึงการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและการใช้ประโยชน์จากการเชื่อมต่อในโลกรับเบอร์ที่เชื่อมโยงระบบโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมขนส่ง ระบบเศรษฐกิจการเงิน และอื่น ๆ มากขึ้น รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศของโลก และผลจากการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา ประกอบกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยขาดความสมดุล ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของมนุษย์ ปัญหาความมั่นคงทางอาหารและน้ำ ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงปัญหาความขัดแย้งเชิงทรัพยากร ตลอดจนภัยจากโรคระบาด โรคอุบัติใหม่ และอุบัติซ้ำ ภัยคุกคามและความเสี่ยงเหล่านี้ส่งผลต่อเนื่องเป็นความขัดแย้งระหว่างประชาชนและความขัดแย้งกับหน่วยงานภาครัฐ นอกจากนี้ ความต้องการพลังงานของโลกที่เพิ่มสูงขึ้นส่งผลต่อความมั่นคงทางพลังงานของไทยในการแข่งขันแสวงหาแหล่งพลังงาน โดยเฉพาะการที่ประเทศไทยต้องพึ่งพิงแหล่งพลังงานจากภายนอกในสัดส่วนที่สูง

ส่วนที่ ๓ : นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๓.๑ กรอบแนวคิด

๓.๑.๑ กรอบแนวคิดชุดที่ ๑ ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๒ บัญญัติให้รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิ และผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย

พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๓ บัญญัติให้มีนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติเพื่อเป็นนโยบายและแผนหลักของชาติที่เป็นกรอบหรือทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคาม และชำระไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕ บัญญัติให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน อันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันรวมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่าสี่ปี

การประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติให้ทำเป็นประกาศพระบรมราชโองการ และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ และหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

การกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีก่อนที่จะเข้ารับบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนอื่นใด รวมตลอดทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

๓.๑.๒ กรอบแนวคิดชุดที่ ๒ น้อมนำศาสตร์พระราชทานเป็นหลักการทำงานด้านความมั่นคง อาทิ ยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นหลักการปฏิบัติงานด้านความมั่นคง

๓.๑.๓ กรอบแนวคิดชุดที่ ๓ การให้ความสำคัญกับความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security) ที่ให้ความสำคัญครอบคลุมถึงปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) ที่ให้ความสำคัญกับการปลอดจากความหวาดกลัว (Freedom from Fear) มีศักดิ์ศรี และหลุดพ้นจากความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต (Freedom from Want) และความมั่นคงของรัฐ (State Security) ในการพัฒนาประเทศ ให้เจริญก้าวหน้าควบคู่กับความอยู่ดีมีสุขของคนในชาติและความอยู่รอดปลอดภัยของประเทศ โดยกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท แผนปฏิบัติการ ที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและความพร้อมเผชิญภัยคุกคามหรือปัญหาความมั่นคง การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ การรักษาเสถียรภาพการเงิน

การคลัง เพื่อให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง ตลอดจน การเสริมสร้างการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓.๑.๔ **กรอบแนวคิดชุดที่ ๔ ความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับชาติและยุทธศาสตร์ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่เกี่ยวข้อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) โดยเฉพาะประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนา ประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืนและประเด็นยุทธศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ของสหประชาชาติ (United Nations Sustainable Development Goals: UN SDGs)

๓.๑.๕ **กรอบแนวคิดชุดที่ ๕ ประชากร** การส่งเสริมประชากร (หน่วยงานรัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น และภาควิชาการ) เข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทส่งเสริม/รักษาและเสริมสร้างความมั่นคง ตั้งแต่ระดับ แผนชุมชน แผนตำบล แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/ภาค แผนกระทรวง/กรม และแผนบริหารราชการแผ่นดินและ การนำแนวคิด Whole – of – Nation – Approach ที่ทุกภาคส่วนได้ร่วมดำเนินงานด้านความมั่นคง โดยประสาน และผนึกกำลังของทุกฝ่ายในชาติ

๓.๑.๖ **กรอบแนวคิดชุดที่ ๖ ความมั่นคงภายในประเทศ** ให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อม ของประเทศให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบโดยคำนึงถึงสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต โดยเสริมสร้างสังคมที่สงบสุข ประชาชนมีการศึกษา มีอาชีพ มีรายได้ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจน มีระบบการเฝ้าตรวจ ฝ้าระวัง แจ้งเตือน และบริหารจัดการสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ

๓.๑.๗ **กรอบแนวคิดชุดที่ ๗ การรักษาคุณภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศและความสัมพันธ์ ระหว่างไทยกับนานาประเทศ** การสร้างความสมดุลและบทบาทที่สร้างสรรค์ของไทยและแสวงความร่วมมือกับมิตรประเทศ ในระดับทวิภาคี อนุภูมิภาค ภูมิภาค และประชาคมโลก บนพื้นฐานความไว้วางใจและความเป็นหุ้นส่วน ทางยุทธศาสตร์ โดยมีกระบวนการที่ มุมมอง ทักษะที่ดี ที่เป็นมิตรต่อประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและ ระดับรัฐบาล เพื่อแสวงหาความร่วมมือหรือกิจกรรมที่เกื้อหนุนส่งเสริมความเป็นมิตรแทนการนำความขัดแย้ง ในประวัติศาสตร์หรือข้อพิพาทอื่น ๆ มาเป็นอุปสรรค และการให้ความสำคัญกับการพัฒนาความร่วมมือในทุกระดับ โดยให้มิตรประเทศมีการพัฒนาไปพร้อมกัน

๓.๒ **นิยามศัพท์**

๓.๒.๑ **“ความมั่นคงแห่งชาติ”** หมายความว่า ภาวะที่ประเทศปลอดภัยจากภัยคุกคามต่อเอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขต สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิต โดยปกติสุขของประชาชน หรือที่กระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติหรือการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งความพร้อมของประเทศที่จะเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ อันเกิดจาก ภัยคุกคามทุกรูปแบบ

๓.๒.๒ “นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ” หมายความว่า นโยบายและแผนหลักของชาติที่เป็นกรอบหรือทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ

๓.๒.๓ “ภัยคุกคาม” หมายความว่า ภาวะหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่มั่นคง ซึ่งเป็นปัญหาที่มีความรุนแรง สลับซับซ้อน หากไม่ดำเนินการแก้ไขจะเกิดผลกระทบในวงกว้างต่อความมั่นคงแห่งชาติ

๓.๓ ผลประโยชน์แห่งชาติ

๓.๓.๑ การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ

๓.๓.๒ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ

๓.๓.๓ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

๓.๓.๔ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุข เป็นปึกแผ่น มั่นคงทางสังคม ท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

๓.๓.๕ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรม และความอยู่ดีมีสุขของประชาชน

๓.๓.๖ ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร

๓.๓.๗ ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ

๓.๓.๘ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีเกียรติและศักดิ์ศรีในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

๓.๔ วัตถุประสงค์แห่งชาติ

๓.๔.๑ เพื่อส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓.๔.๒ เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความจงรักภักดี และธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

๓.๔.๓ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างสามัคคีปรองดอง ความเป็นธรรม และความสมานฉันท์ในชาติ เพื่อลดการเผชิญหน้า และการใช้ความรุนแรงในทุกรูปแบบ

๓.๔.๔ เพื่อให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัย ปราศจากเงื่อนไขของการใช้ความรุนแรง

๓.๔.๕ เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐและส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

๓.๔.๖ เพื่อให้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงาน และอาหาร มีความมั่นคง ความยั่งยืนและมีความสมดุลกับการขยายตัวของการพัฒนาประเทศ รวมถึงลดความเสี่ยงจากผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์

๓.๔.๗ เพื่อพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมของชาติในการเผชิญกับภาวะสงครามและวิกฤตการณ์ความมั่นคง อย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพ

๓.๔.๘ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพในการป้องกันประเทศ สนับสนุนภารกิจที่ไม่ใช่การสงคราม และสามารถผนึกกำลังของกองทัพกับทุกภาคส่วนในการเผชิญกับภัยคุกคามด้านการป้องกันประเทศในทุกรูปแบบ

๓.๔.๙ เพื่อส่งเสริมสถานะแวดล้อมที่สร้างสรรค์และสันติในการอยู่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มประเทศอาเซียน ประชาคมโลก บนพื้นฐานของการรักษาผลประโยชน์ และการดำรงเกียรติภูมิของชาติ

๓.๕ วิสัยทัศน์

“มีเสถียรภาพภายในประเทศ มีศักยภาพในการลดภัยข้ามเขตพรมแดนไทย มีบทบาทสร้างสรรค์ในภูมิภาคและประชาคมโลก” กล่าวคือ ชาติมีเสถียรภาพและเป็นปึกแผ่น ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต ประเทศมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ปลอดภัยจากภัยคุกคามข้ามพรมแดน พร้อมเผชิญวิกฤตการณ์ มีบทบาทที่สร้างสรรค์และรับผิดชอบ เป็นที่ยอมรับในภูมิภาคและประชาคมโลกเพื่อรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติ

๓.๖ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ

๓.๖.๑ นโยบายที่ ๑ : เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รongรับวัตถุประสงค์ ๓.๔.๑ เพื่อส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และวัตถุประสงค์ ๓.๔.๒ เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความจงรักภักดี และธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

๓.๖.๒ นโยบายที่ ๒ : สร้างความเป็นธรรม ความปรองดอง และความสามัคคีในชาติ รongรับวัตถุประสงค์ ๓.๔.๓ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสร้าง ความปรองดอง ความเป็นธรรม และความสามัคคีในชาติ เพื่อลดการเผชิญหน้า และการใช้ความรุนแรงในทุกรูปแบบ

๓.๖.๓ นโยบายที่ ๓ : ป้องกันและแก้ไขการก่อเหตุรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รongรับวัตถุประสงค์ ๓.๔.๔ เพื่อให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัย ปราศจากเงื่อนไขของการใช้ความรุนแรง

๓.๖.๔ นโยบายที่ ๔ : จัดระบบการบริหารจัดการชายแดนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดน รongรับวัตถุประสงค์ ๓.๔.๕ เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐและส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

๓.๖.๕ นโยบายที่ ๕ : สร้างเสริมศักยภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ รongรับวัตถุประสงค์ ๓.๔.๕ เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

๓.๖.๖ นโยบายที่ ๖ : ปกป้อง รักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล รองรับวัตถุประสงค์ ๓.๔.๕ เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

๓.๖.๗ นโยบายที่ ๗ : จัดระบบ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง รองรับวัตถุประสงค์ ๓.๔.๕ เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

๓.๖.๘ นโยบายที่ ๘ : เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันความมั่นคงภายใน รองรับวัตถุประสงค์ ๓.๔.๕ เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

๓.๖.๙ นโยบายที่ ๙ : เสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยการทุจริต รองรับวัตถุประสงค์ ๓.๔.๕ เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

๓.๖.๑๐ นโยบายที่ ๑๐ : เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ รองรับวัตถุประสงค์ ๓.๔.๕ เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

๓.๖.๑๑ นโยบายที่ ๑๑ : รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รองรับวัตถุประสงค์ ๓.๔.๖ เพื่อให้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงาน และอาหาร มีความมั่นคง ความยั่งยืนและมีความสมดุลกับการขยายตัวของการพัฒนาประเทศ รวมถึงลดความเสี่ยงจากผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์

๓.๖.๑๒ นโยบายที่ ๑๒ : เสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร รองรับวัตถุประสงค์ ๓.๔.๖ เพื่อให้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงาน และอาหาร มีความมั่นคง ความยั่งยืนและมีความสมดุลกับการขยายตัวของการพัฒนาประเทศ รวมถึงลดความเสี่ยงจากผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์

๓.๖.๑๓ นโยบายที่ ๑๓ : พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ รองรับวัตถุประสงค์ ๓.๔.๗ เพื่อพัฒนาศักยภาพการเตรียมความพร้อมของชาติในการเผชิญกับภาวะสงครามและวิกฤตการณ์ความมั่นคง อย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพ

๓.๖.๑๔ นโยบายที่ ๑๔ : เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ รองรับวัตถุประสงค์ ๓.๔.๗ เพื่อพัฒนาศักยภาพการเตรียมความพร้อมของชาติในการเผชิญกับภาวะสงครามและวิกฤตการณ์ความมั่นคง อย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพ และวัตถุประสงค์ ๓.๔.๘ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพในการป้องกันประเทศ สนับสนุนภารกิจที่ไม่ใช่การสงคราม และสามารถผนึกกำลังของกองทัพกับทุกภาคส่วนในการเผชิญกับภัยคุกคามด้านการป้องกันประเทศในทุกรูปแบบ

๓.๖.๑๕ นโยบายที่ ๑๕ : พัฒนาระบบงานข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ รองรับวัตถุประสงค์ ๓.๔.๕ เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

๓.๖.๑๖ นโยบายที่ ๑๖ : เสริมสร้างคุณภาพในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รองรับวัตถุประสงค์ ๓.๔.๙ เพื่อส่งเสริมสภาวะแวดล้อมที่สร้างสรรค์และสันติในการอยู่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มประเทศอาเซียน ประชาคมโลก บนพื้นฐานของการรักษาผลประโยชน์ และการดำรงเกียรติภูมิของชาติ

๓.๗ แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๓.๗.๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ รองรับทุกนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ประชาชนมีความสามัคคี มีความปลอดภัยในการดำรงชีวิตมีส่วนร่วม และมีความพร้อมเผชิญปัญหาและรับมือกับภัยคุกคามและปัญหาด้านความมั่นคง

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับการเสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติ

(๒) ระดับการมีส่วนร่วมของหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคประชาสังคม และประชาชนทั่วไป ในกิจกรรมสนับสนุนงานด้านความมั่นคง

๓) กลยุทธ์

(๑) ส่งเสริมให้คนไทยมีความสามัคคี สังคมมีความสุข และประเทศมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผนึกกำลังทุกภาคส่วนตั้งแต่ระดับชุมชน ตำบล หมู่บ้าน จังหวัด ภาค และประเทศชาติ ให้เป็นเครือข่ายสนับสนุนงานด้านความมั่นคงและให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ

(๒) ส่งเสริมให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตโดยปกติและสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

(๓) พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของคน ชุมชน พื้นที่ เพื่อให้มีภูมิคุ้มกันและมีขีดความสามารถในการเฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคงโดยเฉพาะภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ตลอดจนมีความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ ในอนาคต รวมทั้งเสริมสร้างความพร้อมของประเทศที่จะเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ อันเกิดจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

(๔) พัฒนาศักยภาพคน โดยเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านความมั่นคงให้แก่ผู้บริหารและผู้ที่ปฏิบัติงาน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ให้รับรู้ถึงความสำคัญของมิติความมั่นคงที่ต้องประสานและบูรณาการการวางแผนและการปฏิบัติงานที่เกื้อกูลกันอย่างเป็นเอกภาพ

(๕) ส่งเสริมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทย ปลูกฝังวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ค่านิยมที่ดีงาม ความภูมิใจในชาติ การจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี โดยการเรียนการสอน ทั้งในระบบและนอกระบบสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนกิจกรรมในด้านความมั่นคง

(๖) ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ องค์กรภาคประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชนทั่วไป ได้เข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการสนับสนุน โครงการความร่วมมือต่าง ๆ และกิจกรรมด้านความมั่นคงในการขจัดหรือลดปัญหาด้านความมั่นคง เพื่อส่งเสริม การขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง การมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ความสงบสุขของสังคม และการกระจาย รายได้ทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน

๓.๗.๒ การข่าวกรองและการประเมินสถานการณ์ด้านความมั่นคง รองรับนโยบายที่ ๑๕ : พัฒนาระบบงานข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ การมีระบบข่าวกรองที่มีการบูรณาการ มีความทันสมัยและมีเครือข่ายความร่วมมือที่พร้อมเผชิญภัยคุกคาม รวมทั้ง มีความสามารถในการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงที่หลากหลายในทุกมิติ สามารถสนับสนุนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติได้

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความสำเร็จของการใช้งานข่าวกรองและการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายข่าวกรองภาคประชาชน

(๒) ระดับการนำผลการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงในระดับยุทธศาสตร์ที่หลากหลายไปใช้ประโยชน์ในทุกมิติ

๓) กลยุทธ์

(๑) ดำเนินงานด้านการข่าวอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการเฝ้าระวังและการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า เพื่อสนับสนุนการข่าวกรองด้านความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งชาติ

(๒) เสริมสร้างความร่วมมืออย่างเป็นทางการในประชาคมข่าวกรอง และหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งหน่วยงานข่าวกรองต่างประเทศ และพัฒนาเครือข่ายด้านข้อมูลข่าวสารกับภาคเอกชนและประชาชน

(๓) เสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถของระบบงานข่าวกรองอย่างต่อเนื่องและจัดทำแผนรวบรวมข่าวสาร รวมถึงพัฒนาความเป็นหุ้นส่วนทางข่าวกรองกับทุกภาคส่วน โดยพัฒนาบุคลากรและเพิ่มศักยภาพของเทคโนโลยี ระบบฐานข้อมูล และองค์กรด้านการข่าว

(๔) สร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานข่าวกรอง

(๕) พัฒนาเครื่องมือการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงในระดับยุทธศาสตร์

(๖) สนับสนุนให้มีการจัดตั้งหรือพัฒนาสถาบันหรือศูนย์อนาคตศึกษาด้านความมั่นคง เพื่อประเมินแนวโน้มด้านความมั่นคงระยะยาว

๓.๗.๓ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รองรับนโยบายที่ ๑ : เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ สถาบันพระมหากษัตริย์ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้รับการธำรงรักษาด้วยการปกป้อง เชิดชู เทิดทูน อย่างสมพระเกียรติ

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับประสิทธิภาพในการพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์

(๒) ระดับความเข้าใจของทุกภาคส่วนเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์

๓) กลยุทธ์

(๑) เสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการ ถวายความปลอดภัยพระมหากษัตริย์และพระบรมราชวงศ์

(๒) ส่งเสริมทุกภาคส่วนในสังคมรวมถึงชุมชนไทยในต่างประเทศให้ตระหนักรู้และเข้าใจถึง บทบาทและคุณค่าของสถาบันพระมหากษัตริย์ในฐานะศูนย์รวมจิตใจของชาติ รวมถึงสร้างความเข้าใจถึงหลักการ เหตุผล และความจำเป็นในการพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์

(๓) นำศาสตร์พระราชาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนา ที่ยั่งยืน รวมถึงขยายผลตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและแบบอย่างที่ทรงวางรากฐานไว้ พร้อมทั้งเผยแพร่ ผลการดำเนินงานให้แพร่หลายเป็นที่ประจักษ์ทั้งในและต่างประเทศ

(๔) เสริมสร้างประสิทธิภาพในการพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์

๓.๗.๔ การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ รองรับนโยบายที่ ๑๓ : พัฒนาระบบการเตรียมพร้อม แห่งชาติเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติเป็นทิศทางและแนวทางหลัก ในการเผชิญกับภาวะไม่ปกติและจัดการความเสี่ยงอย่างบูรณาการจากการเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ โดยให้ทุกภาคส่วน พร้อมสนับสนุนการเตรียมพร้อมของชาติร่วมกันในลักษณะประชารัฐ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ กับต่างประเทศ

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความสำเร็จในการพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติให้พร้อมเผชิญกับภาวะ ไม่ปกติและจัดการความเสี่ยงอย่างบูรณาการ

(๒) ระดับความสำเร็จในการบูรณาการการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ ทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศ เพื่อรับมือภัยคุกคามทุกรูปแบบ

๓) กลยุทธ์

(๑) พัฒนาระบบบริหารจัดการยุทธศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพ และผนึกกำลังในลักษณะ หุ้นส่วนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติในการรับมือสาธารณภัย ภัยที่เกิดจากการสู้รบ และวิกฤตการณ์ความมั่นคง

(๒) ทบทวน ปรับปรุง และพัฒนาแผนงาน/โครงการ/งบประมาณของหน่วยงาน ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อการเตรียมพร้อมแห่งชาติ

(๓) เสริมสร้างความร่วมมือเพื่อการเตรียมพร้อมรับมือภัยคุกคามทุกรูปแบบกับต่างประเทศ โดยมีการเสริมสร้างความสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ และเข้าร่วมฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาระบบ การเตรียมพร้อมกับต่างประเทศภายใต้กลไกความร่วมมือระดับทวิภาคีและพหุภาคี

(๔) พัฒน่องค์ความรู้แก่บุคลากรทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมพร้อมแห่งชาติ ให้สามารถจัดการความเสี่ยง และแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศ รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์กับต่างประเทศ ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเตรียมพร้อมรับมือภัยคุกคามทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่อง

๓.๗.๕ การพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ รองรับนโยบายที่ ๑๔ : เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพ การป้องกันประเทศ โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ประเทศมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามทางทหาร

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ความสำเร็จในการเตรียมกองทัพรองรับภัยคุกคามทางทหารตามแผนของกองทัพ ที่กำหนด

(๒) ความสำเร็จของระบบกำลังสำรองและระบบระดมสรรพกำลังตามแผนที่กำหนด

๓) กลยุทธ์

(๑) เตรียมกำลังและใช้กำลังเพื่อการป้องปราม แก้ไข และยุติความขัดแย้งด้วยการปฏิบัติการร่วม เป็นหลัก

(๒) พัฒนาปฏิบัติการไซเบอร์เพื่อการทหารด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

(๓) พัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ เพื่อการใช้งานดาวเทียมสื่อสาร ดาวเทียมถ่ายภาพด้านความมั่นคง และการสังเกตการณ์ทางอวกาศด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๔) พัฒนาระบบข่าวกรองเพื่อการแจ้งเตือนภัยคุกคามทางทหาร โดยจัดให้มีระบบฐานข้อมูล ข่าวกรองร่วมด้วยความร่วมมืออย่างเป็นเอกภาพในประชาคมข่าวกรอง หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานข่าวกรอง ต่างประเทศ

(๕) ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ มาตรฐานทางทหาร กิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร เพื่อสร้างหลักประกันให้แก่กองทัพบนพื้นฐานการพึ่งพาตนเอง โดยบูรณาการขีดความสามารถของทุกภาคส่วน มุ่งเน้นการสนับสนุนให้ภาคเอกชนสามารถทำการผลิตเพื่อใช้ในราชการและ เพื่อการพาณิชย์

(๖) พัฒนาระบบควบคุมบังคับบัญชาและระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารราชการทั่วไป ให้สามารถปฏิบัติการร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระทรวงกลาโหมและหน่วยงานความมั่นคง

(๗) พัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมเพื่อมุ่งไปสู่การพึ่งพาตนเอง ด้วยการร่วมมือกับ มิตรประเทศและภาคเอกชน เพื่อรองรับการปฏิบัติตามแผนป้องกันประเทศ รวมทั้งแสวงหาแหล่งส่งกำลังบำรุงจากมิตรประเทศ เพื่อใช้เมื่อมีความจำเป็น

(๘) พัฒนาระบบการระดมสรรพกำลังอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการขยายกำลังในยามสงคราม สำหรับการปฏิบัติการทางทหารตามแผนป้องกันประเทศ

(๙) พัฒนาระบบกำลังสำรอง เพื่อมุ่งไปสู่การบรรจุทดแทนกำลังประจำการบางตำแหน่งในยามปกติ โดยมีระบบการตอบแทนที่เหมาะสม และสามารถรองรับการขยายกำลังในยามสงครามสำหรับการปฏิบัติการทางทหาร ตามแผนป้องกันประเทศ

(๑๐) พัฒนาเสริมสร้างกำลังประชาชน ทหารกองหนุน ทหารนอกประจำการ ทหารผ่านศึก ทุกประเภท เพื่อมุ่งไปสู่การอ้อมกำลังและชดเชยอำนาจกำลังรบของกองทัพที่มีอยู่อย่างจำกัดในยามสงคราม รวมทั้ง การแจ้งเตือนด้านการข่าว ด้วยการเสริมสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมป้องกันประเทศ รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูล อย่างเป็นระบบ

๓.๗.๖ การสร้างความสามัคคีปรองดอง รองรับนโยบายที่ ๒ : สร้างความเป็นธรรม ความปรองดอง และความสมานฉันท์ในชาติ โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ยึดมั่นในหลักนิติรัฐและ แนวทางสันติวิธี

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ในสังคมไทย

(๒) ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมของภาครัฐ

(๓) ระดับความสำเร็จของการช่วยเหลือประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

๓) กลยุทธ์

(๑) กำหนดองค์กร/กลไกบริหารจัดการความขัดแย้งแบบบูรณาการภายใต้แนวทางสันติวิธี โดยเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่ทุกภาคส่วนมีความเชื่อมั่นและมีหลักประกันความปลอดภัยต่อการแสดงความคิดเห็น รวมถึงส่งเสริมการเผยแพร่แนวทางสันติวิธี การบริหารจัดการความขัดแย้งบนหลักนิติรัฐและหลักการพื้นฐานของประชาธิปไตย การเคารพความเห็นต่าง สิทธิ และเสรีภาพ

(๒) ส่งเสริมกิจกรรมสร้างความสามัคคีปรองดองในทุกระดับ โดยเน้นสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการของภาครัฐ และสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการร่วมกำหนดแนวทางการสร้างความสามัคคีปรองดอง

(๓) ส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนทุกระดับอย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะความรู้ด้านกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม สิทธิและหน้าที่ของประชาชนภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนพัฒนากระบวนการทำงานด้านยุติธรรมให้มีความโปร่งใสและรวดเร็ว

(๔) มุ่งขจัดปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย ส่งเสริมการสร้างงาน การกระจายรายได้ การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ เพื่อให้รายได้ต่อหัวของประชาชนมากขึ้น รวมถึงปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศทุกระดับ โดยปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มุ่งสร้างความเป็นธรรม นำไปสู่การกระจายอำนาจและจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง ตลอดจนการเยียวยาอย่างเหมาะสมและเสมอภาค

(๕) ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชาติ อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีความรัก ความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย และเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง โดยมีแนวทางหรือการดำเนินการที่ส่งเสริมค่านิยมที่ดีของสังคมไทย การเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค รวมทั้งการยอมรับความคิด ความเชื่อ อัตลักษณ์ วิถีชีวิต ภาษา และวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกัน

(๖) มุ่งเน้นการบริหารและการดำเนินงานของภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลให้มีความเข้มแข็ง สนับสนุนกระบวนการยุติธรรมชุมชน การกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่น และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนและชุมชนท้องถิ่นให้มีอิสระและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบาย โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของตนและชุมชนท้องถิ่น และภาครัฐยึดมั่นแนวทางสันติวิธีเป็นบรรทัดฐานการจัดการความขัดแย้ง

๓.๗.๗ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รองรับนโยบายที่ ๓ : ป้องกันและแก้ไขการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

๒) ตัวชี้วัด

(๑) จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ชายแดนภาคใต้
(๒) อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้
(๓) ระดับความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับประเด็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ภายในประเทศ และการกล่าวถึงปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในเวทีนานาชาติ ไม่ส่งผลกระทบต่อการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐบาล

๓) กลยุทธ์

(๑) บูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นระบบ มีเอกภาพ และเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วม โดยน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นศาสตร์พระราชาเป็นหลักในการปฏิบัติ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการดำเนินงานด้วยหลักธรรมาภิบาล พัฒนาองค์ความรู้ นำหลักวิชาการสากลมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์โดยตรงต่อสาเหตุหลักของปัญหา

(๒) เพิ่มประสิทธิภาพงานด้านการข่าวและระบบบูรณาการฐานข้อมูลด้านความมั่นคงเพื่อวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ด้านการข่าวเชิงรุก รวมทั้งกำหนดแนวทางการมุ่งแก้ไขต่อจุดศูนย์กลางหลักของปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(๓) เพิ่มประสิทธิภาพด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ผ่านระบบการดำเนินงานด้านความมั่นคง ด้วยการให้ความสำคัญกับการเฝ้าตรวจพื้นที่เสี่ยง สร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชน รวมทั้งพัฒนาทักษะและขีดความสามารถของกำลังประชาชนและกำลังประจำถิ่นให้พร้อมในการดูแลความปลอดภัยในพื้นที่ ตลอดจนการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแทรกซ้อน

(๔) พัฒนางานด้านการอำนวยความสะดวกประชาชน พื้นฟูความเชื่อมั่นและลดความหวาดระแวงระหว่างประชาชนกับรัฐ โดยยึดถือความเป็นธรรม และใช้กระบวนการยุติธรรมตามหลักนิติธรรม สนับสนุนและเคารพหลักสิทธิมนุษยชน พัฒนาระบบกลไกคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ตลอดจนให้ความช่วยเหลือเยียวยาเจ้าหน้าที่ ประชาชน รวมถึงผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์การก่อเหตุรุนแรงอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(๕) ส่งเสริมสภาวะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างสันติสุข โดยยึดมั่นแนวทางสันติวิธี และสร้างความเข้าใจให้ภาคส่วนต่าง ๆ ภายในประเทศ รวมทั้งภาคประชาสังคมในพื้นที่ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ การเฝ้าระวังแนวคิดสุดโต่งที่เผยแพร่สู่กลุ่มผู้ปกครอง ครอบครัว สตรีเยาวชน ทั้งในและนอกสถานศึกษาซึ่งอยู่ในพื้นที่ นอกพื้นที่ และในต่างประเทศอย่างทั่วถึง ตลอดจนส่งเสริมให้มีการจัดระบบการศึกษาที่เกื้อหนุนให้เกิดสภาวะสันติสุข

(๖) ประสานความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์ในระดับนโยบายระหว่างรัฐกับองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจและ

สร้างการรับรู้ที่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงของปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย
ต่อนานาชาติ

(๗) ส่งเสริมความต่อเนื่องของกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งและความรุนแรง โดยเฉพาะการพูดคุยเพื่อสันติสุขกับผู้เห็นต่างจากรัฐ ทั้งพื้นที่ในประเทศและพื้นที่ต่างประเทศ ในการเสริมสร้างสถานะแวดล้อมที่เหมาะสม ปลอดภัย รองรับการพูดคุย เพื่อสันติสุข และมีหลักประกันของความต่อเนื่องและความเชื่อมั่นของทุกกลุ่มในการเข้ามามีส่วนร่วม ในกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุข

(๘) สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก การเชื่อมโยงเศรษฐกิจไปยังระดับภูมิภาค ประเทศ และต่างประเทศ และยกระดับรายได้ของประชาชนในพื้นที่ให้เทียบเท่ากับภูมิภาคอื่น รวมถึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกัน โดยคำนึงถึงวิถีชีวิต อัตลักษณ์ และหลักศาสนาของประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพประชาชนและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เพื่อมุ่งเน้นขจัดเงื่อนไขที่กระทบต่อ ความมั่นคงอย่างแท้จริง

๓.๗.๘ การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง รองรับนโยบายที่ ๗ : จัดระบบ ป้องกัน และแก้ไขปัญหา
ผู้หลบหนีเข้าเมือง โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ การบูรณาการและการบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองมีเอกภาพ
และประสิทธิภาพ

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระบบฐานข้อมูลคนเข้าเมืองและผู้หลบหนีเข้าเมืองที่เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้อง

(๒) ช่องทาง/กลไกความร่วมมือกับประเทศต้นทาง รวมถึงองค์การระหว่างประเทศ
ที่เกี่ยวข้อง ในการตรวจสอบ ควบคุม สกัดกั้น และส่งกลับผู้หลบหนีเข้าเมืองอย่างเป็นระบบ

๓) กลยุทธ์

(๑) พัฒนาระบบฐานข้อมูลคนเข้าเมืองให้ทันสมัย รวดเร็ว สามารถตรวจสอบข้อมูล
คนเข้าเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) พัฒนาและส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือกับประเทศต้นทาง รวมถึงองค์การ
ระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง

(๓) พัฒนากลไกการบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองในเชิงนโยบายและการปฏิบัติ
โดยให้ความสำคัญกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง
อย่างประสานสอดคล้องกัน

๓.๗.๙ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ รองรับนโยบายที่ ๕ : สร้างเสริมศักยภาพการป้องกัน และแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ข้ามชาติ และนโยบายที่ ๘ : เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันความมั่นคงภายใน โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายปลอดภัยจากการค้ามนุษย์ และแรงงานต่างด้าว/บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยเข้าสู่ระบบการจ้างแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย ได้สิทธิประโยชน์ตามที่กฎหมายกำหนด

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับการปกป้องและคุ้มครองกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สตรี เด็ก แรงงานไทย และแรงงานต่างด้าวจากขบวนการค้ามนุษย์

(๒) จำนวนแรงงานต่างด้าว/บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยทำงานถูกต้องตามกฎหมาย

๓) กลยุทธ์

(๑) ส่งเสริมให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสิทธิของความเป็นมนุษย์ มีความรู้ สามารถป้องกันตนเองจากการค้ามนุษย์ ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเฝ้าระวังปัญหาในระดับชุมชน

(๒) พัฒนาและส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือกับต่างประเทศ รวมทั้งเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลระดับประเทศในประเด็นการค้ามนุษย์

(๓) เร่งรัดการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดฐานค้ามนุษย์

(๔) เสริมสร้างศักยภาพบุคลากรในการดำเนินคดีการค้ามนุษย์ รวมถึงในการช่วยเหลือปกป้อง และคุ้มครองสตรี เด็ก แรงงานไทย และแรงงานต่างด้าวจากขบวนการค้ามนุษย์

(๕) จัดระบบการจ้างแรงงานให้สามารถคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวตามที่กฎหมายกำหนด

๓.๗.๑๐ การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รองรับนโยบายที่ ๕ : สร้างเสริมศักยภาพการป้องกัน และแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ข้ามชาติ และนโยบายที่ ๘ : เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันความมั่นคงภายใน โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ การแพร่ระบาดของยาเสพติดลดลง และสังคมไทยมีความปลอดภัยจากยาเสพติด

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

(๒) ระดับความสำเร็จของกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

๓) กลยุทธ์

(๑) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะการสกัดกั้นสารตั้งต้น เคมีภัณฑ์ การควบคุมแหล่งผลิตภายนอกประเทศ และการผลักดันการดำเนินงานตามแนวปฏิบัติสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาทางเลือก

(๒) สกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาเสพติด ปราบปรามผู้ค้า และเครือข่ายยาเสพติด โดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

(๓) บำบัดฟื้นฟูผู้ใช้ ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด ตามสภาพการเสพติด รวมทั้งติดตามและให้ความช่วยเหลือดูแลผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูอย่างเหมาะสม

(๔) รมรงค์ให้เด็ก เยาวชน ผู้ใช้แรงงาน และประชากรกลุ่มเสี่ยง ตระหนักรู้ถึงโทษของยาเสพติด เพื่อป้องกันการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับพื้นที่ โดยใช้กลไกประชารัฐ

(๕) ผลักดันความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

๓.๗.๑๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยทุจริต รองรับนโยบายที่ ๙ : เสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยการทุจริต โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ หน่วยงานภาครัฐมีระบบป้องกันและแก้ไขการทุจริต รวมทั้งประชาชนไม่เพิกเฉยต่อการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ค่าดัชนีชี้วัดการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ของประเทศไทย

(๒) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการต่อต้านการทุจริต

๓) กลยุทธ์

(๑) นำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม

(๒) ผลักดันการแก้ไขกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการทุจริต และให้บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด

(๓) ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินโครงการของภาครัฐ

(๔) รมรงค์ให้ความรู้แก่ทุกภาคส่วนถึงภัยทุจริต เพื่อสร้างค่านิยมต่อต้านและปฏิเสธการทุจริต

๓.๗.๑๒ การรักษาความมั่นคงพื้นที่ชายแดน รองรับนโยบายที่ ๔ : จัดระบบการบริหารจัดการชายแดนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดน โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ พื้นที่ชายแดนมีความมั่นคง ปลอดภัย และสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความสำเร็จในการพัฒนาระบบการสัญจรข้ามแดนให้สามารถป้องกันการลักลอบเข้าเมืองและปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ

(๒) ระดับความสำเร็จในการจัดการพื้นที่ชายแดน เพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๓) กลยุทธ์

(๑) บูรณาการในการจัดทำความเชื่อมโยงของฐานข้อมูลการสัญจรข้ามแดน ประกอบด้วย สินค้าและยานพาหนะ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๒) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในบริเวณพื้นที่ชายแดนไทยและประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งให้ประชาชนตามแนวชายแดนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากอาชญากรรมที่จะเข้าสู่ประเทศไทยผ่านช่องทางชายแดน

(๓) จัดระเบียบพื้นที่ชายแดนด้านการพัฒนาให้มีศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจ และการเป็นประตูเชื่อมโยงการค้าที่มีความสมดุลทั้งมิติเศรษฐกิจและสังคมกับมิติความมั่นคง ตลอดจนร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการบริหารจัดการชายแดน การพัฒนาด้านชายแดน และการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

(๔) ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก ทางน้ำ เพื่อไม่ให้ปัญหาเขตแดนเป็นอุปสรรคในการพัฒนาพื้นที่ชายแดน รวมถึงให้มีการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องเขตแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านแก่ประชาชนในบริเวณพื้นที่ชายแดน เพื่อมิให้เกิดปัญหาชายแดนขึ้น

(๕) ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการสร้างความปลอดภัยในพื้นที่เสี่ยงจากการสู้รบ

๓.๗.๑๓ **การรักษาความมั่นคงทางทะเล** รองรับนโยบายที่ ๖ : ปกป้อง รักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) **เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์** ประเทศไทยสามารถปกป้อง รักษา และแสวงหาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความสำเร็จในการป้องกัน แก้ไข และยับยั้งภัยคุกคามทางทะเล

(๒) ระดับความคืบหน้าในการจัดทำ ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลภายในประเทศ ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ (United Nations Convention on the Law of the Sea: UNCLOS)

๓) กลยุทธ์

(๑) เสริมสร้างและพัฒนาระบบการตรวจการณ์ การเฝ้าตรวจติดตามทางทะเลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ

(๒) พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ให้เป็นสากล และพัฒนากฎหมายการคุ้มครองสิทธิของประชาชนในการใช้ทรัพยากรทางทะเลของไทย

(๓) ส่งเสริมการดำเนินการตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในกรอบสหประชาชาติ (United Nations Sustainable Development Goals: UN SDGs) โดยเฉพาะเป้าหมายที่ ๑๔ การใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรอย่างยั่งยืน

(๔) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ องค์กรความรู้ และความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของทะเล

(๕) เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อปกป้อง รักษา และแสวงหาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างยั่งยืน

(๖) พัฒนาขีดความสามารถของไทยในเรื่องพาดินชยนาวิเพื่อจัดการและควบคุมการใช้ทะเลตลอดจนส่งเสริมศักยภาพในการแสวงหาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๓.๗.๑๔ การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ รองรับนโยบายที่ ๕ : สร้างเสริมศักยภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ประเทศไทยมีศักยภาพด้านการตอบสนองและฟื้นฟูที่เข้มแข็ง มีขีดความสามารถในการรับมือภัยจากการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ รวมถึงลดความเสี่ยงจากการตกเป็นเป้าโจมตี หรือเป็นที่ก่อเหตุ หรือเป็นเส้นทางของการก่ออาชญากรรมข้ามชาติ

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความร่วมมือกับประเทศในภูมิภาคอาเซียนเพื่อป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามข้ามชาติ และการก่อการร้าย

(๒) ระดับความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการจัดการกับภัยอาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย

๓) กลยุทธ์

(๑) พัฒนากลไกภายในในการป้องกันและแก้ไขปัญหอาชญากรรมข้ามชาติ อาทิ การก่อการร้าย การฟอกเงิน อาชญากรรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ยาเสพติด และการค้ามนุษย์

(๒) พัฒนารอบความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคี ในการป้องกันภัยคุกคาม และผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในลักษณะทวิภาคีและพหุภาคี

(๓) ศึกษาตัวแบบเครื่องมือ/เทคโนโลยีที่ทันสมัย การพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหภัยคุกคามข้ามชาติเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ รวมถึงส่งเสริมการวิจัย/พัฒนาการผลิตเทคโนโลยีดังกล่าวภายในประเทศ

(๔) ผลักดันให้มีศูนย์ข้อมูลกลางด้านอาชญากรรมข้ามชาติในระดับชาติ และจัดทำระบบบูรณาการฐานข้อมูลด้านอาชญากรรมข้ามชาติร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

(๕) ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาคือการก่อการร้ายทุกรูปแบบ โดยให้ความสำคัญกับการลดปัจจัยและเงื่อนไขที่เกื้อกูลต่อการก่อการร้าย การป้องกันมิให้กลุ่มก่อการร้าย บุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่สนับสนุนการก่อการร้ายทุกรูปแบบใช้พื้นที่ในอาณาเขตประเทศไทยเป็นพื้นที่พักพิง พื้นที่แสวงหาปัจจัยเพื่อสนับสนุนการก่อการร้าย ตลอดจนเป็นพื้นที่ก่อความรุนแรงหรือกระทำการก่อการร้าย โดยมุ่งเน้นการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในเขตเมือง

(๖) เสริมสร้างจิตสำนึก ความตระหนัก ของภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม ให้เห็นความสำคัญของปัญหาคือการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ และสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งในการร่วมมือกับภาครัฐเพื่อป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติทุกรูปแบบ

(๗) ควบคุมและป้องกันการเผยแพร่แนวคิดสุดโต่งที่นิยมการใช้ความรุนแรง (Radicalization)

๓.๗.๑๕ การป้องกันและแก้ไขปัญหาคือความมั่นคงทางไซเบอร์ รองรับนโยบายที่ ๑๐ : เสริมสร้างความปลอดภัยไซเบอร์ โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ประเทศไทยมีความมั่นคงปลอดภัยและมีความพร้อมในการรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความพร้อมของไทยในการป้องกันความเสี่ยงจากการโจมตีด้านไซเบอร์ที่สอดคล้องกับหลักสากล

(๒) ระบบป้องกันทางไซเบอร์ที่มีประสิทธิภาพ สามารถปกป้องข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของรัฐบาล ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสำคัญด้านไซเบอร์

๓) กลยุทธ์

(๑) พัฒนาขีดความสามารถ ทั้งองค์กรภาครัฐ ฝ่ายทหาร พลเรือน และตำรวจ และภาคส่วนต่าง ๆ ภายในประเทศ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคือความมั่นคงทางไซเบอร์ ตลอดจนรองรับสังคมดิจิทัล

(๒) พัฒนารอบความร่วมมือระหว่างประเทศและอาเซียนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคือความมั่นคงทางไซเบอร์

(๓) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ องค์ความรู้ และความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของภัยคุกคามความมั่นคงทางไซเบอร์

(๔) ป้องกันภัยคุกคามด้านไซเบอร์และกำจัดความเสี่ยงที่อาจนำไปสู่สงครามไซเบอร์ เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยทางไซเบอร์ โดยบูรณาการการจัดการความมั่นคงทางไซเบอร์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

(๕) พัฒนาการบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ เพื่อความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ รวมถึงพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับงานสืบสวนและป้องกันอาชญากรรมไซเบอร์

(๖) ส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถขององค์กรทุกภาคส่วน/บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ความชำนาญด้านไซเบอร์อย่างต่อเนื่อง

๓.๗.๑๖ การรักษาคุณภาพสถานะแวดล้อมระหว่างประเทศ รองรับนโยบายที่ ๑๖ : เสริมสร้างคุณภาพในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ประเทศไทยสามารถรักษาคุณภาพสถานะแวดล้อมระหว่างประเทศบนฐานความไว้วางใจ หลักความเสมอภาคในการปฏิบัติต่อกัน ไม่แทรกแซงกิจการภายในระหว่างกัน และได้รับการยอมรับจากนานาประเทศ สามารถพัฒนาผลประโยชน์ร่วมกับประเทศอื่น ๆ ในด้านความมั่นคง รวมทั้งสามารถคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติ

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความสำเร็จของการมีบทบาทเชิงสร้างสรรค์ของไทยด้านการเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในอาเซียนและในเวทีองค์การระหว่างประเทศอื่น ๆ

(๒) ระดับความสำเร็จในการรักษาคุณภาพความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศมหาอำนาจ

(๓) ระดับความสัมพันธ์ที่ดีด้านความมั่นคงระหว่างไทยกับประเทศต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน

๓) กลยุทธ์

(๑) ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ รวมถึงการแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับต่าง ๆ ทั้งผู้นำและหน่วยงานความมั่นคงกับต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศในอาเซียน และประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ต่อไทย

(๒) ใช้ประโยชน์จากกลไกความร่วมมือที่มีอยู่เพื่อติดตามและผลักดันความร่วมมือระหว่างกัน และริเริ่มเพิ่มเติมในเรื่องที่เป็นผลประโยชน์ร่วมกัน รวมถึงพัฒนา ส่งเสริม และริเริ่มความร่วมมือ โดยเฉพาะกับประเทศที่มีความสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์

(๓) ส่งเสริมให้ไทยมีบทบาทที่สร้างสรรค์และรับผิดชอบให้เป็นที่ยอมรับในกรอบความร่วมมืออาเซียนและในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่เป็นผลประโยชน์ร่วม

(๔) เสริมสร้างภาพลักษณ์ความเชื่อมั่นและทัศนคติที่ดีต่อไทย ตลอดจนความตระหนักเกี่ยวกับบทบาทของไทยในเวทีระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ

(๕) ส่งเสริมให้บุคคลที่มีความสามารถของไทยและมีผลงานที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติเข้าดำรงตำแหน่งที่สำคัญในองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะองค์การที่เกี่ยวข้องกับภารกิจความมั่นคง

(๖) ส่งเสริมการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับมหาอำนาจอย่างมีสมดุล โดยเฉพาะความสัมพันธ์ด้านการทหารและความมั่นคง รวมถึงส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับกลุ่มประเทศอาเซียน

(๗) ส่งเสริมบทบาทที่เป็นแกนกลางและการมีท่าทีร่วมกันของอาเซียนเพื่อรับมือความท้าทายต่าง ๆ ต่อความมั่นคงและเสถียรภาพ และเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองของภูมิภาค รวมถึงส่งเสริมการแก้ไขความขัดแย้งโดยใช้หลักกฎหมายระหว่างประเทศและแนวทางสันติวิธี

๓.๗.๑๗ **การรักษาความมั่นคงทางพลังงาน** รองรับนโยบายที่ ๑๒ : เสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงาน โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) **เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์** ประเทศไทยมีความมั่นคงทางพลังงานที่เพียงพอและเหมาะสม สามารถรองรับวิกฤตการณ์ด้านพลังงาน

๒) **ตัวชี้วัด**

(๑) ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการพลังงาน เพื่อให้มีพลังงานในปริมาณที่เพียงพอ และเหมาะสม

(๒) สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อการใช้พลังงานของประเทศ

๓) **กลยุทธ์**

(๑) ส่งเสริมและผลักดันให้มีการพัฒนาแหล่งพลังงานในประเทศตามศักยภาพ

(๒) ส่งเสริมให้มีการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น รวมถึงให้ประชาชนสามารถเข้าถึงพลังงานได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

(๓) สนับสนุนความร่วมมือด้านพลังงานกับต่างประเทศ เพื่อกระจายความเสี่ยงด้านพลังงาน

(๔) ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และสาธิตเทคโนโลยีพลังงานทดแทน เพื่อนำพลังงานทดแทนไปใช้ในการลดต้นทุนการผลิตพลังงาน

(๕) รณรงค์ผ่านการสร้างความตระหนักแก่ผู้ประกอบการและประชาชนในด้านการผลิต การใช้พลังงานทดแทน และการประหยัดพลังงาน ตั้งแต่ระดับประเทศไปจนถึงระดับชุมชน

๓.๗.๑๘ **การรักษาความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ** รองรับนโยบายที่ ๑๒ : เสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) **เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์** ประเทศไทยมีความมั่นคงและปลอดภัยในด้านอาหารและน้ำ มีคุณภาพตามหลักโภชนาการอย่างเพียงพอและยั่งยืน

๒) **ตัวชี้วัด**

(๑) มีระบบบริหารจัดการอาหารและน้ำกรณีฉุกเฉิน

(๒) ระบบป้องกัน แจ็งเตือน ระวังยับยั้ง แก้ไข ภัยคุกคาม ที่เกิดจากภัยทางน้ำ อันได้แก่ น้ำป่าไหลหลาก น้ำท่วมฉับพลัน และสิ่งแปลกปลอมในอาหารและน้ำ มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

(๓) พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น

๓) กลยุทธ์

(๑) เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารและน้ำอย่างยั่งยืน ด้วยการมีกลไก กฎหมาย และแผนบริหารจัดการด้านอาหารและน้ำเพื่อความมั่นคงอย่างบูรณาการที่ครอบคลุมการมีคลังอาหารและน้ำสำรอง กรณีฉุกเฉิน ตลอดจนเสริมสร้างการเข้าถึงแหล่งอาหารและน้ำของประชาชนตามความต้องการขั้นพื้นฐาน ในการดำรงชีวิต

(๒) พัฒนาและเชื่อมโยงระบบป้องกัน ฝ้าระวัง แจ็งเตือน ระวังยับยั้ง แก้ไข ภัยคุกคาม ที่เกิดจากภัยทางน้ำ อันได้แก่ น้ำป่าไหลหลาก น้ำท่วมฉับพลัน และสิ่งแปลกปลอมในอาหารและน้ำ โดยบูรณาการ ระหว่างหน่วยงาน

(๓) ส่งเสริมให้เกิดเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนต่อเกษตรกรและผู้ประกอบการทางการเกษตร ให้เห็นผลในทางปฏิบัติ โดยครอบคลุมทางด้านการผลิต การตลาด มาตรฐานสินค้า และแหล่งเงินทุน รวมถึงห่วงโซ่อุปทาน เพื่อเพิ่มพื้นที่แหล่งผลิตอาหารที่ปลอดภัยและเป็นภูมิคุ้มกันรองรับวิกฤตการณ์ด้านอาหาร

(๔) ส่งเสริมการวิจัย การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรและอุตสาหกรรมทางอาหาร เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ความปลอดภัยของอาหารควบคู่กับการรักษาหรือเพิ่มคุณค่าทางโภชนาการและเพิ่มผลิตภาพ รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง

(๕) จัดที่ดินรองรับความมั่นคงทางอาหาร และคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร สามารถแก้ปัญหาและลดการสูญเสียกรรมสิทธิ์ รวมถึงการกระจายการถือครองที่ดิน ของเกษตรกรอย่างเป็นธรรม

๓.๗.๑๙ การรักษาความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รองรับนโยบายที่ ๑๑ : รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาอย่างสมดุล

(๒) ระดับความสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพและสามารถป้องกันหรือลดผลกระทบต่อชุมชนจากการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานระดับสากลและพันธกรณีของไทย

๓) กลยุทธ์

(๑) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยกำหนดพื้นที่การสงวนอนุรักษ์ และพัฒนาที่ชัดเจนอย่างเหมาะสม

(๒) เสริมสร้างให้ทุกภาคส่วนมีจิตสำนึกและตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมั่นคงและยั่งยืนตามแนวทางประชารัฐ

(๓) เสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการปกป้องสิทธิชุมชน และแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับประชาชน โดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมของภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ นโยบายการคลัง และการบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงพัฒนากระบวนการยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม

(๔) เพิ่มประสิทธิภาพกลไกการตรวจสอบและเฝ้าระวังภัยคุกคามทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากภายนอกประเทศ โดยเฉพาะปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์ การลักลอบนำเข้าวัตถุดิบพิษ สารเคมีอันตราย และกากของเสียต่าง ๆ จากโรงงานอุตสาหกรรมของต่างชาติที่เข้ามาตั้งในอาณาเขตของประเทศไทย ซึ่งปล่อยของเสียกระทบสิ่งแวดล้อม

(๕) ส่งเสริมการผลิต การบริโภค การนำเข้า การส่งออก การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ การปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ โดยให้มีการรักษาและคุ้มครองการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ คุ้มค่า เพื่อให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมสามารถเจริญเติบโตควบคู่กับการรักษาสิ่งแวดล้อม

(๖) ส่งเสริมความร่วมมือระดับทวิภาคีและพหุภาคีในภูมิภาคอาเซียนและโลก เพื่อเป็นภาคีด้านการรักษา การเฝ้าระวัง และการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแก้ปัญหาผลกระทบด้านระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตของชุมชนและสังคม และภัยพิบัติ ที่เกิดขึ้นร่วมกันอย่างใกล้ชิด รวมทั้งส่งเสริมในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน เช่น หมอกควันจากไฟป่า การก่อสร้างเขื่อนในแนวแม่น้ำสายหลักที่ไหลผ่านระหว่างประเทศ และขยะทะเล เป็นต้น

ส่วนที่ ๔ : การขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๔.๑ ภาพรวมของการขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) เป็นกรอบทิศทางหลักที่ทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนำไปกำหนดหรือบูรณาการให้สอดคล้องกับนโยบาย/แผนยุทธศาสตร์ของกระทรวง/กรม รวมถึงการกำหนดนโยบาย/ยุทธศาสตร์เฉพาะเรื่อง/แนวทาง/มาตรการ ในกรณีที่มีความสำคัญรองรับการดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ตลอดจน การจัดทำแผนงานโครงการรองรับ โดยสภาความมั่นคงแห่งชาติซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานเป็นกลไกหลัก ในการอำนวยความสะดวกและขับเคลื่อนในระดับชาติ คณะกรรมการภายใต้สภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นกลไกสนับสนุน ในการกำกับ ติดตาม บูรณาการและขับเคลื่อนเชิงนโยบาย และสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติรับผิดชอบภาพรวม ในการอำนวยความสะดวก กำกับ ติดตามและขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติให้ประสาน สอดคล้องกัน โดยมีการประเมินสถานการณ์และประเมินผลการดำเนินการ ทั้งนี้ กองอำนวยการรักษาความมั่นคง ภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ทำหน้าที่ร่วมประสาน การปฏิบัติตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งแนวทางการขับเคลื่อนดังกล่าว จะสอดคล้องและ เป็นไปในแนวทางการดำเนินขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคงด้วย

๔.๒ แนวทางการแบ่งมอบหน่วยงานรับผิดชอบ

๔.๒.๑ กรอบการพิจารณาแบ่งมอบหน่วยงานรับผิดชอบ

๑) กำหนดให้มีหน่วยรับผิดชอบในทุกประเด็น ทั้งหน่วยรับผิดชอบหลักและ หน่วยรับผิดชอบร่วม โดยกำหนดให้แต่ละประเด็นมีหน่วยงานรับผิดชอบหลักเป็นเจ้าภาพบูรณาการ

๒) การกำหนดหน่วยรับผิดชอบพิจารณาจากสอดคล้องกับภารกิจ/อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบของหน่วยงาน ทั้งนี้ หน่วยงานรับผิดชอบให้ครอบคลุมหน่วยงานในกำกับของรัฐ/องค์การมหาชน/ รัฐวิสาหกิจ/บริษัทมหาชนที่รัฐเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่

๓) การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบระบุเป็นระดับกระทรวง ทั้งนี้ กรณีที่มีการกิจเกี่ยวข้อง โดยตรงหน่วยเดียวหรือมีส่วนความสำคัญอย่างชัดเจน ให้ระบุเป็นระดับกรม

๔) การกำหนดหน่วยรับผิดชอบร่วมเพิ่มเติมในหัวข้อมหากรรมการขับเคลื่อนนโยบายและ แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) กรณีที่ประเด็นภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติฯ มียุทธศาสตร์รองรับโดยตรง และ/หรือ เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์/แผน ระดับชาติอื่น ๆ ให้เจ้าภาพบูรณาการประเด็นนั้น ๆ สามารถพิจารณากำหนดหน่วยรับผิดชอบร่วมเพิ่มเติมในหัวข้อมหากรรมการขับเคลื่อนประเด็นภายใต้ นโยบายและแผน ระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ โดยสอดคล้องกับการแบ่งมอบหน่วยงานรับผิดชอบตามยุทธศาสตร์/แผน ดังกล่าว

๕) องค์การตามรัฐธรรมนูญ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคม มีส่วนร่วม ในการขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) โดยองค์การตาม รัฐธรรมนูญอาจให้การสนับสนุนและร่วมดำเนินการตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง สำหรับองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นและภาคประชาสังคมเป็นเครือข่ายในการสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านความมั่นคง

๔.๒.๒ การกำหนดเจ้าภาพ/การแบ่งมอบหน่วยรับผิดชอบ เพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ มีเจ้าภาพหลักรับผิดชอบและมีหน่วยสนับสนุนในแต่ละประเด็นภายใต้ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ให้บรรลุผล โดยมีขอบเขต บทบาทหน้าที่ ดังนี้

๑) **หน่วยรับผิดชอบหลัก** หมายความว่า หน่วยงานที่มีบทบาทและหน้าที่ตามภารกิจ/อำนาจหน้าที่ กระทรวง/กรมที่เกี่ยวข้องโดยตรง หรือมีภารกิจที่มีสัดส่วนน้ำหนักในระดับที่สำคัญต่อการดำเนินการตามประเด็นภายใต้ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ให้บรรลุผล โดยมี ๒ ระดับ ได้แก่

๒) **หน่วยรับผิดชอบหลักที่เป็นเจ้าภาพบูรณาการประเด็นภายใต้ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ** เป็นหน่วยขับเคลื่อนในภาพรวมของประเด็นภายใต้ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ที่เกี่ยวข้อง และเป็นหน่วยประสานงานหลัก (Focal Point) ในการบูรณาการการดำเนินการร่วมกับหน่วยรับผิดชอบหลักตามกลยุทธ์ รวมถึงการรายงานผลและการประเมินผลการดำเนินการภาพรวมของประเด็นภายใต้ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ลำดับ	ประเด็นความมั่นคง	หน่วยรับผิดชอบหลัก (เจ้าภาพบูรณาการประเด็นความมั่นคง)
๑	การเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
๒	การข่าวกรองและการประเมินด้านสถานการณ์ความมั่นคง	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๓	การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติภายใต้การปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
๔	การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
๕	การพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ	กระทรวงกลาโหม
๖	การสร้างสามัคคีปรองดอง	กระทรวงมหาดไทย
๗	การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
๘	การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
๙	การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๐	การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
๑๑	การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยทุจริต	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตในภาครัฐ
๑๒	การรักษาความมั่นคงพื้นที่ชายแดน	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
๑๓	การรักษาความมั่นคงทางทะเล	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
๑๔	การป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ข้ามชาติ	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
๑๕	การป้องกันและแก้ไขปัญหาคมนาคมทางไซเบอร์	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
๑๖	การรักษาตุลยาพาสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ	กระทรวงการต่างประเทศ
๑๗	การรักษาความมั่นคงทางพลังงาน	กระทรวงพลังงาน
๑๘	การรักษาความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
๑๙	การรักษาความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓) **หน่วยรับผิดชอบหลักตามกลยุทธ์** เป็นหน่วยขับเคลื่อนหลักของกลยุทธ์ในแต่ละกลยุทธ์ และเป็นหน่วยประสานงานหลัก (Focal Point) ในการบูรณาการการดำเนินการร่วมกับหน่วยรับผิดชอบร่วม/องค์กรสถาบันที่เป็นเครือข่าย รวมทั้งการรายงานผลและการประเมินผลการดำเนินการตามกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้หน่วยงานหลักตามกลยุทธ์สามารถกำหนดหน่วยงานสนับสนุนเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

๔) **หน่วยรับผิดชอบร่วม/องค์กรสถาบันที่เป็นเครือข่าย** เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทและหน้าที่โดยมีภารกิจ/อำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในบางส่วนหรือภารกิจในลักษณะสนับสนุนให้การดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ บรรลุผลหรือมีภารกิจที่มีสัดส่วนน้ำหนักในระดับที่สำคัญรองลงมาเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยรับผิดชอบหลักที่เป็นเจ้าภาพบูรณาการประเด็นภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ หรือหน่วยรับผิดชอบหลักตามกลยุทธ์

๔.๓ **หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง** มีหลักเกณฑ์ปรากฏตามประกาศสภาความมั่นคงแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง การกำหนดแผนงานหรือโครงการที่เกี่ยวกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๔.๓.๑ ยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง ต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกัน แก้ไข ลดความเสี่ยง ลดภัย ลดผลกระทบ หรือสร้างภูมิคุ้มกันด้านความมั่นคง โดยกำหนดจากหัวข้อประเด็นความมั่นคงตามยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ หรือตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย

๔.๓.๒ กรณีการจัดทำยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง จากประเด็นความมั่นคงตามยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ หรือตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย หรือที่มีกฎหมายเป็นการเฉพาะกำหนดให้หน่วยงานนั้นเป็นเจ้าภาพหลักในการจัดทำ โดยให้รายงานผลต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติทราบ

ในกรณีที่ประเด็นความมั่นคงที่มีหน่วยงานรับผิดชอบหลายหน่วยงาน หรือไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบเป็นการเฉพาะ ให้สภาความมั่นคงแห่งชาติหรือคณะรัฐมนตรีพิจารณามอบหมายเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง โดยจะให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักหรือมอบหมายหน่วยงานอื่น หรือให้มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน

๔.๓.๓ ให้ดำเนินการประเมินสถานการณ์จากข้อมูลและข้อคิดเห็นจากภาควิชาการ หน่วยงานของรัฐ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และภาคประชาชน

๔.๓.๔ การดำเนินการจัดทำต้องประกอบด้วย หลักการ เหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด กลยุทธ์ หรือแนวทางหรือการดำเนินการ แนวทางการติดตามและประเมินผล ทั้งนี้ แนวทางหรือการดำเนินการจะต้องคำนึงถึงหลักการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยเฉพาะความเสี่ยงหรือความเสียหายที่จะกระทบต่อยุทธศาสตร์ แผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง หรือโครงการรองรับ รวมถึงความเชื่อมโยงของผลการดำเนินงานด้านความมั่นคงที่อาจจะส่งผลกระทบต่อมิติการพัฒนา อาทิ ๑) ความสามารถในการแข่งขัน ๒) ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๓) โอกาส

และความเสมอภาคทางสังคม ๔) ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ ๕) ระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๔.๔ การกำหนดแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ (Flagship Project) พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๖ กำหนดให้สำนักงบประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณสำหรับแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ ให้หน่วยงานของรัฐเสนอแผนงานหรือโครงการดังกล่าวต่อสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็น และให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำงบประมาณนำความเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาด้วย แผนงานหรือโครงการใดจะถือเป็นแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ (Flagship Project) ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๔.๕ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๔.๕.๑ รัฐบาลให้ความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) อย่างต่อเนื่อง โดยให้การสนับสนุนทรัพยากรแก่กระทรวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ในการดำเนินการกิจการที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ตลอดจนสนับสนุนการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๔.๕.๒ กระทรวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมความพร้อมในการดำเนินนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ในการกำหนดจุดประสานหรือผู้รับผิดชอบงานด้านความมั่นคง ทั้งในระดับบริหารและระดับปฏิบัติงานอย่างชัดเจน รวมทั้งจัดทำแผนงาน/โครงการ โดยเฉพาะแผนงานหรือโครงการที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ ตลอดจนมีงบประมาณและสนับสนุนการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

๔.๕.๓ ภาคประชาสังคมยอมรับและให้การสนับสนุน เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่น ๆ ได้แก่ ภาควิชาการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิดเป็นหุ้นส่วนเครือข่ายในการแปลงนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ